

KLP Kapitalforvaltning AS

Årsregnskap 2017

Resultatregnskap, balanse, noter og kontantstrøm

Resultatregnskap

KLP KAPITALFORVALTNING AS

NOTE	TUSEN KRONER	2017	2016
12	Forvaltningshonorar verdipapirfond	348 865	279 715
12, 16	Honorar fra annen verdipapirforvaltning	106 950	103 674
	Sum driftsinntekter	455 815	383 388
11	Lønnskostnader	-128 564	-125 235
14	Andre driftskostnader	-283 964	-244 088
	Sum driftskostnader	-412 528	-369 323
	Driftsresultat	43 287	14 066
15	Netto finansinntekter	3 418	4 131
	Resultat før skatt	46 705	18 197
8	Årets skattekostnad	-10 857	-4 085
	ÅRSRESULTAT	35 848	14 112

OVERFØRINGER OG DISPONERINGER:

Netto mottatt(-)/avgitt (+) konsernbidrag	0	0
Overført til annen egenkapital	35 848	14 112
Sum overføringer og disponeringer	35 848	14 112

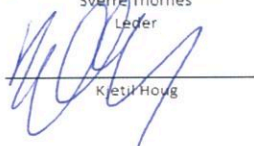
Balanse

KLP KAPITALFORVALTNING AS

NOTE	TUSEN KRONER	2017	2016
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
6	IT-systemer	13 171	20 792
8	Utsatt skattefordel	36 602	33 022
	Sum immaterielle eiendeler	49 773	53 814
OMLØPSMIDLER			
16	Fordringer på selskaper i samme konsern	34 852	29 005
	Andre fordringer	4	37
	Sum fordringer	34 855	29 042
3	Andeler i aksjefond	40 470	34 293
3	Andeler i rentefond	292 232	243 036
	Sum investeringer	332 702	277 329
	Bankinnskudd	50 851	53 382
	Sum bankinnskudd	50 851	53 382
	SUM EIENDELER	468 181	413 566
EGENKAPITAL OG GJELD			
	Aksjekapital	11 000	11 000
	Overkurs	58 100	58 100
	Sum innskutt egenkapital	69 100	69 100
	Annen egenkapital	184 911	152 244
	Sum opptjent egenkapital	184 911	152 244
	SUM EGENKAPITAL	254 011	221 344
GJELD			
19	Pensjonsforpliktelser	81 462	69 169
KORTSIKTIG GJELD			
	Leverandørgjeld	3 380	4 146
	Skyldige offentlige avgifter	20 837	19 756
16	Gjeld til selskaper i samme konsern	13 428	13 689
17	Annen kortsiktig gjeld	95 062	85 463
	Sum kortsiktig gjeld	132 708	123 053
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	468 181	413 566

Oslo, 27.02.2018

Sverre Thornes
Leder

Ketil Houg

Per Rustad

Gro Myking

Håvard Gulbrandsen

Ingvild Marie Dingstad

Hilde Cruse Seem

Egenkapitaloppstilling

2017 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2016	11 000	58 100	152 244	221 344
Estimatavvik, pensjonsberegning egne ansatte			-4 063	-4 063
Finansskatt pensjonsforpliktelse			-178	-178
Skatteeffekt estimatavvik			1 060	1 060
Avgitt netto konsernbidrag direkte mot egenkapitalen			0	0
Resultat				0
Sum resultat			35 848	35 848
Egenkapital 31.12.2017	11 000	58 100	184 911	254 011

2016 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2015	11 000	58 100	139 827	208 927
Estimatavvik, pensjonsberegning egne ansatte			606	606
Finansskatt pensjonsforpliktelse			-2 904	-2 904
Skatteeffekt estimatavvik			574	574
Mottatt netto konsernbidrag			28	28
Resultat			14 112	14 112
Sum resultat			14 112	14 112
Egenkapital 31.12.2016	11 000	58 100	152 244	221 344

Kontantstrømoppstilling

KLP KAPITALFORVALTNING AS

TUSEN KRONER	NOTE	2017	2016
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Innbetaling av honorar fra kunder		416 315	348 495
Innbetaling av renter	15	445	366
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester		-229 375	-189 561
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift mv.		-116 305	-110 389
Utbetaling ved kjøp av aksjer og aksjeandeler		-19 954	-14 563
Innbetalinger ved salg av rentebærende verdipapirer		13 776	12 753
Utbetalinger ved kjøp av rentebærende verdipapirer		-51 181	-6 127
Innbetalinger av renter fra rentebærende verdipapirer		0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		13 722	40 974
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler		-2 656	-3 028
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 656	-3 028
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Utbetalinger av konsernbidrag		-13 596	-35 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	16	-13 596	-35 000
Netto endring i bankinnskudd		-2 531	2 945
Beholdning av bankinnskudd ved periodens begynnelse	5	53 382	50 437
Beholdning av bankinnskudd ved periodens slutt	5	50 851	53 382

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

1. Generell informasjon

KLP Kapitalforvaltning AS tilbyr et bredt spekter av investerings- og forvaltningstjenester. Foretaket er et av Norges største kapitalforvaltningsforetak, og tilbyr både indekxnær- og aktiv verdipapirforvaltning.

Foretaket er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Foretaket har kontor i Dronning Eufemias gate 10, 0191 Oslo.

Årsregnskapet er tilgjengelig på foretakets kontor.

Nedenfor følger en beskrivelse av de vesentligste regnskapsprinsippene som er benyttet i selskapsregnskapet. Disse er benyttet konsistent for alle perioder som er presentert.

2. Basisprinsipper

Regnskapet er satt opp etter "Lov om årsregnskap (regnskapsloven)" av 1998, "Forskrift om årsregnskap m.m. for verdipapirforetak" av 1999 og god regnskapsskikk.

Selskapsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med unntak for finansielle eiendeler som er vurdert til virkelig verdi over resultat.

For å utarbeide årsregnskap, må ledelsen foreta regnskapsmessig estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil kunne påvirke regnskapsførte verdier av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater, og områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater av vesentlig betydning for foretaket er beskrevet i note 2.

Regnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift.

2.1 Endring av regnskap i forhold til tidligere perioder

Regnskapsføring av foretakets kvantumsrabatt til storkunder har i perioden blitt endret. Tidligere ble dette presentert på regnskapslinjen "Forvaltningshonorar verdipapirfond" som gikk til fradrag i driftsinntektene. Nå har man valgt å klassifisere dette som en kostnad i resultatregnskapet, og kvantumsrabatt til storkunder vil inngå i linjen for andre driftskostnader, og spesifiseres i note 14, andre driftskostnader.

Endringene er vist i tabellen nedenfor:

Tall i tusen kroner	Opprinnelig beløp 2016	Endring	Omarbeidet beløp 2016
Forvaltningshonorar verdipapirfond	195 622	84 093	279 715
Sum Driftsinntekter	299 296	84 093	383 388
Andre driftskostnader	159 995	84 093	244 088
Sum Driftskostnader	285 230	84 093	369 323
Driftsresultat	14 066	-	14 066

3. Inntekts- og kostnadsføringsprinsipper

Honorarinntektene er beregnet i henhold til inngåtte forvaltningsavtaler. Disse er innregnet i resultatet i takt med den delen av kontraktperioden som er medgått på balansedagen.

Prinsipper for inntektsføring i forbindelse med verdipapirer er nærmere beskrevet i avsnitt 4.2.1

Kostnader regnskapsføres i samme periode som de påløper.

4. Klassifisering av eiendeler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.

4.1 Anleggsmidler

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, justert for akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Det blir foretatt en vurdering av nedskrivingsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall som forventes å være av varig art.

4.1.1 IT Systemer

Foretakets immaterielle eiendeler består i all hovedsak av aktiverte IT- systemer og programvare. Ved kjøp av nytt IT- system aktiveres direkte henførbare kostnader for systemet/programvaren, ekstern konsulentbistand samt utgifter for å få systemet installert og klart til bruk.

Ved videreutvikling av IT- systemer og programvare aktiveres både eksterne og interne kostnader jfr. ovenfor. Systemendringer som betraktes som vedlikehold kostnadsføres løpende.

Når et IT-system er ferdigstilt, avskrives aktiverte kostnader lineært over forventet brukstid. Ved senere aktiveringer grunnet videreutvikling avskrives disse over den opprinnelig fastsatte brukstid med mindre påkostningen øker systemets totale forventede brukstid.

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et aktivert IT- system er høyere enn gjenvinnbart beløp, foretas det test for verdifall. Hvis balanseført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

4.2 Omløpsmidler

4.2.1 Verdipapirer

Foretakets beholdning av verdipapirer forvaltes som en gruppe, og inntjening vurderes og rapporteres til ledelsen på grunnlag av virkelig verdi. Størrelsen på porteføljene bestemmes av foretakets ønskede risikoeksponering mot henholdsvis aksje- og rentemarkedet.

Verdipapirene innregnes i balansen til virkelig verdi på handelsdato.

Ved påfølgende måling vurderes verdipapirene til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes daglig på bakgrunn av observerbar kjøpskurs i aktive markeder eller, der hvor slik kjøpskurs ikke finnes, gjennom teoretiske verdsettelsesmodeller basert på eksterne data. Kursene avleses på gitte avslutningspunkter i hvert enkelt marked den siste handelsdagen frem til og med balansedagen. Teoretiske verdsettelsesmetoder baseres bl.a. på informasjon om nylig gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og spreadkurver.

Endring av virkelig verdi resultatføres på linjen " Netto finansinntekter".

Ved salg av verdipapirer beregnes realisert gevinst/tap som differansen mellom salgspris og anskaffelseskost. Anskaffelseskost beregnes ut fra først inn, først ut (FIFU-prinsippet) for investeringer i verdipapirfond, mens anskaffelseskost tilordnes etter gjennomsnittsmetoden for ombyttbare finansielle eiendeler som obligasjoner og sertifikater. Realisert gevinst resultatføres på linjen " Netto finansinntekter".

Kupongrente på rentebærende verdipapirer inntektsføres løpende i resultatet på linjen " Netto finansinntekter".

4.2.2 Kontanter og bankinnskudd

Som kontanter og bankinnskudd regnes kontantbeholdning og bankinnskudd tilknyttet daglig drift.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den direkte metoden.

4.2.3 Øvrige omløpsmidler

Øvrige omløpsmidler er verdsatt til laveste verdi av pålydende og virkelig verdi. Øvrige omløpsmidler består i hovedsak av kundefordringer, mellomværende med konsernselskaper og andre kortsiktige fordringer.

5. Klassifisering av gjeld

Gjeld som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som kortsiktig gjeld.

5.1 Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld er vurdert til høyeste av pålydende og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld består i hovedsak av leverandørgjeld, påløpt ikke forfalte offentlige avgifter, gjeld til foretak i samme konsern og annen kortsiktig gjeld.

5.2 Langsiktig gjeld

5.2.1 Pensjonsforpliktelser

Foretakets pensjonsforpliktelser er forsikringsmessig hovedsakelig dekket gjennom offentlig tjenestepensjon i morselskapet KLP ved medlemskap i Fellesordningen for kommuner og bedrifter ("Fellesordningen"). Pensjonsansvar utover Fellesordningen dekkes over driften. Foretaket har en ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet av aktuar som anvender lineær metoden ved beregningen. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av rentene på norske høykvalitetsobligasjoner. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuariemessige forutsetninger føres direkte mot egenkapitalen i perioden de oppstår.

Ved regnskapsføring av pensjonskostnaden i resultatregnskapet er det en tre-delning av kostnadene. Pensjonskostnaden er delt inn i pensjonskostnad, et netto renteelement og et estimatavvik (aktuarielle gevinster og tap). I resultatregnskapet har man en valgdegang til å klassifisere netto renteelementet enten som en driftsrelatert kostnad eller som en finanskostnad. Det valget som selskapet gjør må følges konsekvent for senere perioder.

Foretaket har presentert pensjonskostnaden under regnskapslinjen "Lønnskostnader", mens netto renteelementet er presentert i regnskapslinjen "Netto finansinntekter". Estimataviket er ført direkte mot egenkapitalen.

6. Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort.

Foretaket er omfattet av reglene om finansskatt. Det er beregnet finansskatt på foretakets samlede arbeidsgiveravgiftspliktige ytelser i tillegg til lønnsytelser mv. som er opptjent i 2017, men som ikke utbetales før senere år.

7. Egenkapital

Selskapets egenkapital består av aksjekapital, overkurs og annen egenkapital. Foretaket er stiftet av Kommunal Landspensjonskasse, som eier alle aksjene i foretaket. Foretakets aksjer er et omsettelig egenkapitalinstrument, men aksjene er ikke notert på børs eller annen markeds plass.

Annen egenkapital består av mottatt konsernbidrag og opptjent egenkapital.

Utdeling fra foretaket er regulert gjennom alminnelige selskapsrettslige bestemmelser.

8. Omregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

8.1 Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Foretaksregnskapet presenteres i norske kroner, som er den funksjonelle valutaen til foretaket.

8.1 Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster – og tap på transaksjoner i utenlandsk valuta resultatføres. Det gjelder også omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) på balansedagen.

Omregningsdifferanser på ikke-pengeposter inngår som del av gevinst og tap ved vurdering til virkelig verdi. Omregningsdifferanser knyttet til ikke – pengeposter som aksjer til virkelig verdi over resultatet, inngår som et element i resultatført verdiendring.

NOTE 2 Viktig regnskapsestimater og vurderinger

Ved utarbeidelse av foretakets regnskap foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og antagelser om framtidige forhold. Dette vil påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostander. Disse evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringsdata.

Det må forventes at estimatene vil avvike fra det endelige utfall, og nedenfor omtales de områdene hvor det er betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseførte verdier i framtidige perioder.

2.1 Pensjonsforpliktelser

Nåverdien av netto pensjonsforpliktelser selskapet har overfor sine ansatte, avhenger av en rekke forutsetninger av økonomisk og demografisk art. Selskapet følger "Veiledningen for fastsettelse av pensjonsforutsetninger" utgitt av Norsk regnskapsstiftelse (NRS). Oppdatert veiledning utgitt i januar 2018 er lagt til grunn for oppdatert måling av beste estimat for påløpt forpliktelse og midler per 31.12.2017.

Ved regnskapsføring av pensjonsordninger etter (IAS 19 og NRS 6) må en rekke aktuarmessige forutsetninger fastsettes. Fastsettelsen involverer betydelige elementer av skjønn og praktiske tilnærminger. Det er lagt vekt på at forutsetningene er innbyrdes konsistente. De parameterne som er av størst betydning for netto pensjonsforpliktelser, er diskonteringsrente, forutsetning om framtidig lønnsvekst, forutsetning om framtidig regulering av folketrygdens grunnbeløp (G-regulering), pensjonsregulering, forutsetninger om framtidig levealder og framtidig uttakstilbøyelighet av AFP.

Selskapet benytter seg av valgadgangen gitt av "Veiledning for fastsettelse av pensjonsforutsetninger" til å bruke renten for foretaksobligasjoner (OMF) som diskonteringsrente med den begrunnelse at man mener at det foreligger et likvid marked for foretaksobligasjoner med lang løpetid. I denne vurderingen er det tatt hensyn til markedsvolum, bid/ask spread, prispålitelighet, omsetningsvolum- og hyppighet og utstedervolum. Pr. 31.12.2017 har man brukt en diskonteringsrente på 2,4 %.

Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse (beste estimat) pr 31.12.2017 har selskapet lagt til grunn dødelighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i FNO sine analyser av dødeligheten i livsforsikringsbestandene i Norge og SSBs framskrivninger.

Det er lagt til grunn en framtidig uttaksstilbøyelighet på 42,5 prosent, det vil si de som tar ut AFP ved fylte 62 år.

2.2 Virkelig verdi på finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler til virkelig verdi i resultatet, er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked slik at markedsverdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet. For noterte papirer med liten omsetning, vurderes det hvorvidt den observerbare kursen kan antas å være reell.

NOTE 3 Aksje- og rentefondsandeler

2017			
TUSEN KRONER	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
KLP Aksjeglobal indeks IV	3 684	5 695	7 884
KLP Kombinasjon	19 966	29 003	32 586
Sum aksjefond		34 697	40 470
KLP FRN	20 962	21 658	21 886
KLP Kort stat	12 616	12 695	12 657
KLP Kredittobligasjon	43 494	46 968	46 395
KLP Pengemarked	211 215	211 459	211 293
Sum rentefond		292 780	292 232
Sum verdipapirfond		327 477	332 702

2016			
TUSEN KRONER	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
KLP Aksjeglobal indeks IV	3 684	5 695	6 687
KLP Kombinasjon	18 540	25 522	27 606
Sum aksjefond		31 217	34 293
KLP FRN	20 567	21 246	21 379
KLP Kort stat	12 586	12 665	12 608
KLP Kredittobligasjon	42 384	45 783	45 089
KLP Pengemarked	164 038	164 258	163 960
Sum rentefond		243 951	243 036
Sum verdipapirfond		275 168	277 329

NOTE 4 Klientmidler

Selskapets klientmidler er ikke medtatt i balansen.

TUSEN KRONER	31.12.2017	31.12.2016
Klientmidler	0	0
Klientgjeld	0	0
Sum	0	0

Klientmidlene dekker fullt ut klientansvaret, og er underlagt særskilt kontroll av Finanstilsynet. Det avgis årlig en revisorbekreftende rapport til Finanstilsynet.

NOTE 5 Likviditetsrisiko

2017 TUSEN KRONER						
Avtalt restløpetid	Inntil 1 mnd	1mnd - 1 år	1år-5 år	Over 5 år	Uten avtalt restløpetid	Sum
Fordringer	34 855					34 855
Aksjefondsandeler					40 470	40 470
Rentefondsandeler					292 232	292 232
Bankinnskudd					50 851	50 851
Pensjonsforpliktelser				-81 462		-81 462
Leverandørgjeld	-3 380					-3 380
Gjeld til selskaper i samme konsern	-13 428					-13 428
Skyldige offentlige avgifter	-20 837					-20 837
Annen gjeld	-95 062					-95 062
Sum	-97 852	0	0	-81 462	383 553	204 238

2016 TUSEN KRONER						
Avtalt restløpetid	Inntil 1 mnd	1mnd - 1 år	1år-5 år	Over 5 år	Uten avtalt restløpetid	Sum
Fordringer	29 042					29 042
Aksjefondsandeler					34 293	34 293
Rentefondsandeler					243 036	243 036
Bankinnskudd					53 382	53 382
Pensjonsforpliktelser				-69 169		-69 169
Leverandørgjeld	-4 146					-4 146
Gjeld til selskaper i samme konsern	-13 689					-13 689
Skyldige offentlige avgifter	-19 756					-19 756
Annen gjeld	-85 463					-85 463
Sum	-94 012	0	0	-69 169	330 710	167 530

Selskapet har ikke rentebærende gjeld, men er fullt ut egenkapitalfinansiert. Av selskapets investeringer pr. 31.12.2017 er 76,19% plassert i rentefond, 10,55% er plassert i aksjefond og resten i bank.

Ettersom selskapet ikke er gjeldsfinansiert, er de likviditetsmessige forpliktelser begrenset til utbetaling av løpende driftsutgifter. Siden selskapets eiendeler i all vesentlighet består av lett omsettlige verdipapirer og bankinnskudd, anses likviditetsrisikoen som meget liten.

Selskapet har ingen plasseringer i utenlandsk valuta, og er således ikke eksponert for valutarisiko.

NOTE 6 Aktiverte IT-systemer

TUSEN KRONER	2017	2016
Anskaffelseskost 01.01	34 509	31 481
Tilgang	2 656	3 028
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12	37 166	34 509
Akk. av- og nedskrivninger pr 01.01	13 717	8 191
Årets avskrivninger	5 807	5 526
Nedskrivning	4 471	0
Bokført verdi 31.12	13 171	20 791
Avskrivningsperiode	4-7 år	4-7 år

NOTE 7 Kapitaldekning

TUSEN KRONER		2017	2016
ANSVARLIG KAPITAL			
Aksjekapital		11 000	11 000
Overkurs		58 100	58 100
Annen egenkapital		184 911	152 244
Immaterielle aktiva		-49 773	-53 814
= Kjernekapital		204 238	167 530
Tilleggskapital		0	0
= Ansvarlig kapital		204 238	167 530
Kapitalkrav - standardmetoden	Eiendeler	Vekt	Risikovektet balanse:
	2017		2017
			2016
Eiendeler som vektet 10%	0	10 %	0
Eiendeler som vektet 20%	331 543	20 %	66 309
Eiendeler som vektet 100%	86 865	100 %	86 865
Risikovektet beregningsgrunnlag	418 408		153 174
			135 471
Kapitalkrav etter standardmetoden (A)			12 254
			10 838
Kapitalkrav - metode basert på 25 % av fjorårets faste kostnader		Grunnlag	Grunnlag
		2017	2016
Fjorårets faste kostnader		228 021	208 629
Kapitalkrav etter kostnadsmetoden (B)		57 005	52 157
Kapitaldekning i %		28,66 %	25,70 %

Etter Kapitalkravsforskriften skal selskapet ha en netto ansvarlig kapital som overstiger (A) 8 % av risikovektet beregningsgrunnlag, og (B) 1/4 del av fjorårets faste kostnader.

Supplerende kapitalkrav	2017	2016
	98 527	89 070

Selskapet har etter lov om alternative investeringstjenester § 2-7 og forskrift til verdipapirfondloven § 2-2 et supplerende krav til ansvarlig kapital:

Ansvarlig kapital skal til enhver tid utgjøre et beløp i norske kroner som minst svarer til summen av 120 000 euro og et beløp som svarer til 0,02 prosent av forvaltningselskapets forvaltningskapital ut over 250 millioner euro, begrenset oppad til et beløp i norske kroner tilsvarende 10 millioner euro.

NOTE 8 Skatt

TUSEN KRONER	2017	2016
Regnskapsmessig resultat før skatt	46 705	18 197
Forskjeller mellom regnskapsmessig- og skattemessig resultat:		
Pensjonsforpliktelse ført direkte mot egenkapital	-4 063	606
Finansskatt pensjonsforpliktelse(ført direkte mot EK)	-178	-2 904
Tilbakeføring av verdiendring finansielle eiendeler	-3 828	-2 779
Tilbakeført regnskapsmessig gevinst ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	-913	-879
Andre permanente forskjeller	333	337
Endring i forskjeller som påvirker forholdet mellom regnskapsmessig og skattemessig inntekt	15 453	41 918
Skattemessig resultat	53 509	54 496
Avgitt konsernbidrag med skattemessig effekt	-53 509	-54 496
Grunnlag for betalbar skatt	0	0
AVSTEMMING AV GRUNNLAG FOR UTSATT SKATT		
Skatteøkende midlertidige forskjeller:		
Verdipapirer	858	-
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	858	0
Skattereduserende midlertidige forskjeller:		
Driftsmidler	-57	-80
Bonusavsetning	-65 746	-62 565
Pensjonsforpliktelse, lønn mv.	-81 462	-69 169
Verdipapirer		-273
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-147 266	-132 087
Netto midlertidige forskjeller	-146 408	-132 087
Fremførbart underskudd	-	-
Grunnlag for utsatt skatt	-146 408	-132 087
Balanseført utsatt skattefordel (25 %)	-36 602	-33 022
Fordeling av skattekostnaden:		
Skatt på avgitt konsernbidrag	-13 377	-13 624
Endring utsatt skatt	3 580	10 113
Sum skattekostnad	-9 797	-3 511
Fordeles på følgende poster:		
Skatt på avgitt konsernbidrag	-13 377	-13 624
Endring utsatt skatt i resultatregnskapet	2 520	10 265
Sum skattekostnad resultatført	-10 857	-3 359
Skatt på estimatavvik, ført direkte mot egenkapitalen	1 060	-152
Sum skattekostnad ført direkte mot egenkapitalen	1 060	-152
Sum fordelt skattekostnad	-9 797	-3 511

Resultat etter skatt utgjorde 11 prosent av selskapets forvaltningskapital i 2017.

NOTE 9 Ytelser til ledende personer m.v.

2017 TUSEN KRONER	Lønn og honorar m.v.	Annen godtgjørelse	Utbetalt bonus	Pensjons- opptjening
Håvard Gulbrandsen, <i>administrerende direktør</i>	3 111	176	122	1 048
Styret	313	-	-	-

Styret i KLP har fastsatt prinsipper og retningslinjer for godtgjørelse som gjelder for hele konsernet, samt etablert et godtgjørelsesutvalg som er et underutvalg av styret. Utvalget innstiller på og fører kontroll med at godtgjørelsesordningen i konsernet er i tråd med styrets prinsipper og retningslinjer.

Administrerende direktørs avtale om prestasjonslønn ble frafalt med virkning fra og med 1. juli 2013. Utbetalt prestasjonslønn 2017 gjelder opptjening fra tidligere år som er forfalt til betaling i år.

Det foreligger ingen forpliktelser til å gi administrerende direktør eller styreleder særskilt vederlag eller andre fordeler ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet. Administrerende direktør har pensjonsalder 65 år, og en pensjonsordning som sikrer 66 prosent i pensjon av pensjonsgivende inntekt ved full opptjeningstid.

Honorar for styremedlemmer fastsettes av generalforsamlingen. Styremedlemmer som er ansatt i KLP-konsernet uten å være valgt av og blant de ansatte mottar ikke honorar for styrevervet.

Alle ytelser er oppgitt uten påslag for arbeidsgiveravgift og finansskatt.

Foretaket har ikke gitt lån/stilt sikkerhetstillegg til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

NOTE 10 Revisjonshonorar

TUSEN KRONER	2017	2016
Revisjonshonorar	726	940
Andre attestasjonstjenester	0	56
Skatterådgivning	264	0

Revisjonshonorar periodiseres ikke, men kostnadsføres i henhold til mottatt faktura.
Beløpene ovenfor er inklusive merverdiavgift.

NOTE 11 Antall ansatte, lønnskostnader

TUSEN KRONER	2017	2016
Antall fast ansatte pr. 31.12	70	69
Gjennomsnittlig antall ansatte	70	69
Antall årsverk	69,6	68,75

LØNSSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET:

Lønn	69 896	67 463
Pensjonskostnader	13 217	12 375
Arbeidsgiveravgift	15 029	14 680
Finansskatt	5 445	2 927
Avsatt lønn inkl. aga	24 976	27 790
Sum lønnskostnader	128 564	125 235

NOTE 12 Honorarinntekter

TUSEN KRONER	2017	2016
Aksjefond	249 295	193 411
Rentefond	99 570	86 304
Sum Forvaltningshonorar verdipapirfond	348 865	279 715
Forvaltningshonorar KLP Skadeforsikring AS	1 603	1 481
Forvaltningshonorar Kommunal Landspensjonskasse	103 721	100 748
Forvaltningshonorar KLP Bedriftspensjon AS	1 272	974
Forvaltningshonorar KLP Banken AS	52	63
Forvaltningshonorar KLP Kommunekreditt AS	211	341
Forvaltningshonorar Klp Kreditt	31	34
Honorar diverse	60	33
Sum honorar annen verdipapirforvaltning	106 950	103 674
Sum	455 815	383 388

NOTE 13 Faste og variable kostnader

TUSEN KRONER	2017	2016
Sum inntekter	455 815	383 388
Resultat før skatt	46 705	18 197
Variable kostnader	45 787	57 209
Faste kostnader	366 742	228 021

NOTE 14 Andre driftskostnader

TUSEN KRONER	2017	2016
Husleie	7 475	7 057
IT-kostnader	59 087	55 401
Storkunderabatt	99 978	84 093
Distributørgodtgjørelse	10 873	8 108
Andre driftskostnader	106 551	89 429
Sum andre driftskostnader	283 964	244 088

NOTE 15 Netto finansinntekter

TUSEN KRONER	2017	2016
Renteinntekter bank	445	366
Renteinntekter rentefond, obligasjoner/ sertifikater	3 832	3 988
Gevinst ved salg av aksjer/ opsjoner	1 158	1 092
Urealisert verdiendring på rentefond, obligasjoner/ sertifikater	367	823
Andre finanskostnader	-31	0
Finanskostnader pensjonsberegning	-2 353	-2 137
Tap ved salg av obligasjoner/ sertifikater	0	0
Sum netto finansinntekter	3 418	4 131

NOTE 16 Transaksjoner med nærstående parter

TUSEN KRONER	2017	2016
Inntekter		
Forvaltningshonorar	106 890	103 674
Kostnader		
Husleie/Renhold	7 809	7 361
Pensjonspremie	11 580	10 583
Stabsjenester (selvkost)	50 953	43 867
Rentesubsidierte ansattlån	361	333
Sum	70 702	62 145
Balanse eiendeler		
Kommunal Landspensjonskasse	3 890	1 365
KLP Skadeforsikring AS	317	289
KLP Bedriftspensjon AS	108	142
KLP Kommunekreditt AS	38	92
KLP Eiendom AS	1	1
KLP fondene	30 499	27 117
Sum	34 852	29 005
Balanse gjeld		
KLP Banken AS	-5	-7
KLP Boligkreditt AS	-46	-86
Kommunal landspensjonskasse, Konsernbidrag	-13 377	-13 596
Sum	-13 428	-13 689

Avdragsplan for konsernmellomværende poster er ikke avtalt.

Selskapet har ingen pantstillelse, sikkerhetsstillelse eller garantier med foretak i samme konsern.

NOTE 17 Annen kortsiktig gjeld

TUSEN KRONER	2017	2016
Avsatt Lønn	55 204	52 531
Feriepenger	7 232	7 170
Avsatt ubrukt ferie	1 227	0
Påløpne driftskostnader	31 399	25 762
Sum annen kortsiktig gjeld	95 062	85 463

NOTE 18 Bundne midler

TUSEN KRONER	2017	2016
Blandt balanseførte bankinnskudd inngår følgende budne midler:		
Skattetrekkskonto	6 303	6 079

NOTE 19 Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Hoveddelen av pensjonsansvaret er dekket gjennom KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter ("Fellesordningen"). Selskapet tilbyr også pensjonsordning utover Fellesordningen. Denne forpliktelsen dekkes over driften. Fellesordningen er en ytelsesbasert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon (OTP). Selskapet har AFP-ordning.

Den regnskapsmessige behandling av pensjonsforpliktelser er nærmere beskrevet i note 1 og 2.

TUSEN KRONER	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
PENSJONSKOSTNADER						
Nåverdi av årets opptjening	10 938	1 638	12 575	9 976	1 791	11 767
Administrasjonsomkostning	271	0	271	272	0	272
Arbeidsgiveravgift - Pensjonskostnad	1 580	231	1 811	1 445	253	1 697
Finansskatt - Pensjonskostnad	560	82	642	0	0	0
Resultatført pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift og adm	13 349	1 951	15 300	11 692	2 044	13 736
Netto finanskostnad						
Rentekostnad	3 967	540	4 507	3 121	489	3 610
Forventet avkastning	-2 768	0	-2 768	-2 506	0	-2 506
Forvaltningsomkostning	237	0	237	229	0	229
Netto rentekostnad	1 435	540	1 975	1 383	489	1 873
Arbeidsgiveravgift - Netto rentekostnad	202	76	279	195	69	264
Finansskatt - Netto rentekostnad	72	27	99	0	0	0
Netto rentekostnad inkl. arbeidsgiveravgift	1 709	643	2 353	1 579	558	2 137
Estimatavvik pensjoner						
Aktuarielt tap (gevinst)	2 090	1 471	3 561	-1 060	529	-531
Arbeidsgiveravgift	295	207	502	-150	75	-75
Finansskatt	104	74	178	-53	26	-27
Aktuarielt tap (gevinst) inkl. arbeidsgiveravgift	2 489	1 752	4 241	-1 263	630	-633
Sum pensjonskostnad inkl. rentekostnad og estimatavvik	17 547	4 346	21 893	12 061	3 205	15 267

TUSEN KRONER	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
PENSJONFORPLIKTELSE						
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	163 305	22 785	186 090	141 980	19 136	161 116
Pensjonsmidler	117 692	0	117 692	103 040	0	103 040
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	45 614	22 785	68 398	38 941	19 136	58 076
Finansskatt	2 281	1 139	3 420	1 947	957	2 904
Arbeidsgiveravgift	6 432	3 213	9 644	5 491	2 698	8 189
Brutto påløpt forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift og finansskatt	172 017	27 137	199 154	149 418	22 791	172 208
Netto forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift og finansskatt	54 326	27 137	81 462	46 378	22 791	69 169

TUSEN KRONER	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
AVSTEMMING PENSJONFORPLIKTELSE						
Balansført nto forpliktelse/(midler) 01.01.	46 378	22 791	69 169	41 872	18 628	60 500
Resultatført pensjonskostnad	13 349	1 951	15 300	11 692	2 044	13 736
Resultatført finanskostnad	1 709	643	2 353	1 579	558	2 137
Aktuarielle gevinst og tap inkl. arbeidsgiveravgift og finansskatt	2 489	1 752	4 241	737	1 560	2 297
Arbeidsgiveravgift innbetalt premie/tilskudd	-1 136	0	-1 136	-1 174	0	-1 174
Finansskatt innbetalt premie/tilskudd	-403	0	-403	0	0	0
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm	-8 060	0	-8 060	-8 327	0	-8 327
Balansført nto forpliktelse/(midler) 31.12 i år	54 326	27 137	81 462	46 378	22 791	69 169

TUSEN KRONER	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
ENDRING I PENSJONFORPLIKTELSE						
Balansført nto forpliktelse/(midler) 01.01.	149 418	22 791	172 208	131 038	18 628	149 667
Nåverdi av årets opptjening	10 938	1 638	12 575	9 976	1 791	11 767
Rentekostnad	3 967	540	4 507	3 660	489	4 150
Aktuarielt tap (gevinst) brutto pensjonsforpliktelse	7 515	1 752	9 267	4 811	1 560	6 372
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnad	1 580	231	1 811	1 445	253	1 697
Arbeidsgiveravgift av netto rentekostnad	202	76	279	195	69	264
Arbeidsgiveravgift innbetalt premie/tilskudd	-1 136	0	-1 136	-1 174	0	-1 174
Finansskatt av pensjonskostnad	560	82	642	0	0	0
Finansskatt av netto rentekostnad	72	27	99	0	0	0
Finansskatt innbetalt premie/tilskudd	-403	0	-403	0	0	0
Utbetalinger	-696	0	-696	-534	0	-534
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	172 017	27 137	199 154	149 418	22 791	172 208

TUSEN KRONER	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
ENDRING I PENSJONSMIDLER						
Pensjonsmidler 01.01	103 040	0	103 040	89 167	0	89 167
Forventet avkastning	2 768	0	2 768	2 506	0	2 506
Aktuarielt (tap) gevinst på pensjonsmidlene	5 027	0	5 027	4 074	0	4 074
Administrasjonsomkostning	-271	0	-271	-272	0	-272
Finansomkostning	-237	0	-237	-229	0	-229
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm	8 060	0	8 060	8 327	0	8 327
Utbetalinger	-696	0	-696	-534	0	-534
Pensjonsmidler 31.12	117 692	0	117 692	103 040	0	103 040

TUSEN KRONER	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
PENSJONSORDNINGENS OVER-/ UNDERFINANSIERING						
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	172 017	27 137	199 154	149 418	22 791	172 208
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	117 692	0	117 692	103 040	0	103 040
Netto pensjonsforpliktelse	54 326	27 137	81 462	46 378	22 791	69 169

	31.12.2017	31.12.2016
ØKONOMISKE FORUTSETNINGER (FELLES FOR ALLE PENSJONSORDNINGENE)		
Diskonteringsrente	2,40 %	2,60 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %

¹ Det er beregnet 5% finansskatt på den delen av forpliktelsen pr. 31.12.2016 som ikke er utbetalt i 2017.

Til målingen av pensjonskostnaden for 2016 anvendes forutsetninger per 31.12.2016, mens for beregning av pensjonsforpliktelsen 31.12.2017 anvendes forutsetninger og bestand per 31.12.2017. Forutsetningene er basert på markedssituasjonen per 31.12.2017 og er i samsvar med anbefaling fra regnskapsstiftelsen.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER

KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter ("Fellesordningen")

En viktig del av grunnlaget for pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er hvordan dødelighet og uførhet gjør seg gjeldende blant medlemmene i pensjonsordningen.

KLP har lagt til grunn dødelighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i FNO sine analyser av dødeligheten i livsforsikringsbestandene i Norge og SSBs framskrivninger.

Uttak av AFP (prosent i forhold til gjenstående arbeidstakere):

Kostnadene til AFP avhenger av hvor mange i hvert årskull som tar ut AFP. Ved fylte 62 år er det 42,5 prosent som går av med AFP-pensjon.

Det er bare de som er ansatt og i arbeid helt frem til pensjoneringen som har rett til AFP. Dette er tatt hensyn til i beregningen av AFP-forpliktelsen

Frivillig avgang for Fellesordningen i 2016 (i %)

Alder (i år)	<24	24-29	30-39	40-50	51-55	>55
Turnover	25%	15%	7,5%	5%	3%	0%

Pensjoner over driften

Uttak av AFP/tidligpensjon er ikke relevant for denne ordningen. Når det gjelder levealder, er samme variant av K2013BE lagt til grunn som i Fellesordningen

ANTALL	Fellesordningen	Over drift	2017	Fellesordningen	Over drift	2016
MEDLEMSSTATUS						
Antall aktive	69	16	85	68	19	87
Antall oppsatte (tidligere ansatte med oppsatte rettigheter)	61	13	74	57	13	70
Antall pensjoner	4	0	4	5	0	5

	2017	2016
PENSJONSMIDLENES SAMMENSETNING:		
Eiendom	12,3 %	12,5 %
Utlån	11,6 %	11,6 %
Aksjer	22,5 %	20,1 %
Anleggs-/HTF- obligasjoner	27,1 %	26,8 %
Omløpsobligasjoner	19,2 %	20,0 %
Likviditet/pengemarked	7,3 %	8,9 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Pensjonsmidlene er basert på KLPs finansielle midler i kollektivporteføljen. Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene som administreres av KLP ved utgangen av året. Verdjustert avkastning av eiendelene ble 6,7 prosent i 2017 og 5,86 prosent i 2016.

Forventet innbetaling til ytelsesplaner etter ansettelsens opphør for perioden 1. januar 2017 – 31. desember 2017 er 13,7 millioner kroner.

SENSITIVITETSANALYSE PER 31.12.2017

Diskonteringsrenten reduseres med 0,5%	Økning
Brutto pensjonsforpliktelse	10,1 %
Årets opptjening	14,4 %
Lønnsvekst økes med 0,25%	Økning
Brutto pensjonsforpliktelse	1,3 %
Årets opptjening	3,3 %
Dødeligheten styrkes med 10%	Økning
Brutto pensjonsforpliktelse	2,5 %
Årets opptjening	1,9 %

Sensitivitetsanalysen over er basert på at alle andre forutsetninger er uendret. I praksis er det et lite sannsynlig scenario og endringer i noen forutsetninger er korrelerte. Beregningen av brutto pensjonsforpliktelse og årets opptjening i sensitivitetsanalysen er gjort etter samme metode som ved beregning brutto pensjonsforpliktelse i balansen.

Durasjonen i fellesordningen er beregnet til 17,4

KLP Kapitalforvaltning AS

Årsrapport 2017

STYRETS ÅRSBERETNING

KLP Kapitalforvaltning leverte gode forvaltningsresultater og et årsresultat på 35,8 millioner kroner i 2017. Selskapet forvaltet ved utgangen av året 488 milliarder kroner i verdipapirer og erfarer en stabil vekst i kapital til forvaltning. Framtidsutsiktene for selskapet er gode.

KLP Kapitalforvaltning AS har sitt hovedkontor i Oslo og er 100 prosent eiet av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP).

Selskapet er et fondsforvaltningsselskap med konsesjon fra Finanstilsynet til å forvalte verdipapirfond og alternative investeringsfond, samt å yte investeringstjenestene aktiv forvaltning, investeringsrådgivning og ordreformidling. Selskapet er hovedleverandør av forvaltningstjenester til forsikringsvirksomheten i KLP-konsernet. Selskapet er ved utgangen av 2017 nest største fondsforvaltningsselskap i Norge og størst på forvaltning av aksjefond. Fondene forvaltes for institusjonelle kunder og privatpersoner. Selskapet forvalter både aktive og indekxnære forvaltningsprodukter i så vel norske som internasjonale verdipapirer.

Ved årets slutt hadde selskapet en samlet forvaltet kapital på 488 milliarder kroner i finansielle instrumenter, en økning på 46 milliarder kroner siden 2016.

Årsresultatet for 2017 er 35,8 millioner kroner. Dette foreslås disponert slik (tall i hele tusen kroner):

Netto mottatt konsernbidrag	0
Overført til annen egenkapital	35 848
Totalt disponert	35 848

Styret anser resultatregnskapet for 2017 og balansen per 31.12.2017 med noter for å gi fullstendig informasjon om driften i 2017 og den økonomiske stillingen ved utgangen av året. Med utgangspunkt i det framlagte årsregnskap legger styret til grunn at forutsetningen om videre drift er oppfylt. Styret anser selskapets soliditet som god.

Forvaltningskapitalen ved årets slutt var fordelt slik på aktivaklasser (tall i milliarder kroner):

Aktivaklasse	Markedsverdi
Aksjer	167
Anleggsobligasjoner	157
Omløpsobligasjoner	113
Pengemarked	43
Sikring	8
Sum	488

Virksomhetsområdene

Aktiv forvaltning

Seksjonen forvalter aksje-, rente- og spesialfondsporteføljer med mål å levere høy risikojustert meravkastning (avkastning utover referanseindeks). Meravkastningen innen virksomhetsområdet ble 563 millioner kroner i 2017. Fordelingen av meravkastningen på norske aksjer, norske renter og spesialfond var hhv. 160 millioner kroner, 187 millioner kroner og 216 millioner kroner.

Indeksnær forvaltning

Seksjonen forvalter porteføljer som gir en bred markedseksponering uten vesentlig avkastningsavvik målt mot markedsavkastningen. For aksjer er dette regionale, globale og framvoksende markeder, samt det norske. I 2017 er produktspekteret utvidet til å også inkludere en global Small Cap – portefølje. Seksjonen forvalter i tillegg et globalt aksjefond etter en kvantitativ og regelstyrt metode. I rentemarkedet forvaltes globale statsobligasjoner og globale kredittobligasjoner. Resultatene for forvaltningen i 2017 var gode med porteføljeavkastning nær avkastningsmålene.

Private Equity

Private equity-investeringene skjer i hovedsak gjennom kommitteringer til lukkede private equity-fond, men det kan også investeres direkte i selskaper. Det er kommittert totalt 13,4 milliarder kroner, mens investert beløp utgjør 8,7 milliarder kroner. Porteføljen er bygget opp gradvis over en årrekke, men store deler av den er fortsatt i en relativt tidlig fase.

Fond - salg og marked

Fondsseksjonen har ansvaret for salg, markedsføring og oppfølging av kunder utenfor konsernet. Salg til privatpersoner skjer dels gjennom selskapets egne kanaler på klp.no og dels gjennom distributører som formidler ordre i KLP-fond til selskapet på vegne av sine bakenforliggende kunder. Salg til institusjonelle kunder skjer i hovedsak gjennom direkte dialog mellom kunder og selskapets salgsmedarbeidere.

Investerings tjenester

Investerings tjenester samler linjefunksjonene innenfor forretningsstøtte og kontroll for investerings- og fondsvirksomheten.

Rådgivning og analyse

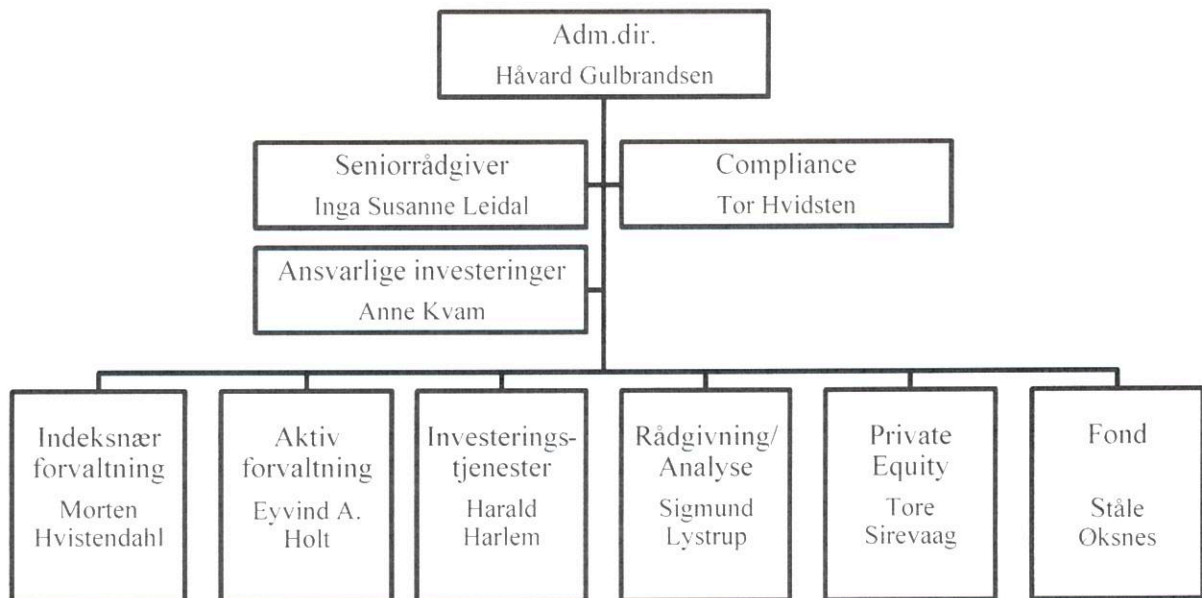
Seksjonen er ansvarlig for rådgivningsvirksomheten. Rådgivning ytes primært til konserninterne kunder. Dette omfatter oppfølging av mandater og kundeinstrukser i tillegg til rådgivning på kapitalforvaltningsstrategi, aktivaallokering, nye produkter og produktendringer. Seksjonen er videre ansvarlig for utvelgelse og oppfølging av eksterne fondsforvaltere, samt utvikling og overvåking av utvalgsmetodikk for faktorfond. Selskapet yter ikke investeringsrådgivning overfor privatpersoner.

Ansvarlige investeringer

KLP og KLP-fondene har etablert en strategi for ansvarlige investeringer. KLP Kapitalforvaltning er ansvarlig for å utøve denne strategien. Selskapet er blant de ledende forvalterne i Norge på dette viktige området for våre kunder. I 2017 fulgte selskapet opp 276 selskaper på bakgrunn av KLPs retningslinjer for ansvarlige investeringer. Totalt var 174 selskaper ekskludert fra investeringsuniverset ved utgangen av 2017. Fem selskaper ble inkludert igjen i løpet av året. I 2017 ble det stemt på 115 generalforsamlinger i Norge og på totalt 2617 generalforsamlinger i alle andre markeder. Dette tilsvarer ca. 97 og 91 prosent av generalforsamlingene selskapene har hatt stemmerett på.

IT

IT-enheten underbygger selskapets vekstevne og sikrer effektiv drift, samt ivaretar innkjøp og oppfølging av IT-tjenester fra konsernet og eksterne leverandører.

Drift

Selskapet håndterer et stort antall transaksjoner i finansielle instrumenter. Det ble registrert nær 775 000 posteringer i selskapets forvaltningssystem, en økning på hele 190 000 sammenliknet med året før. Økningen skyldes i første rekke veksten i KLP-fondene, men også utvidelse med to globale Small Cap indeksfond og ny løsning for selskapshendelser. Fokus på styrkingen av driftsmiljøet er videreført, og sikrer trygg håndtering av en økende kompleksitet i forvaltningen.

Risiko

Styrets årlige gjennomgang av rutiner og retningslinjer i forhold til kartlagte forretningsmessige, forvaltningsrelaterte, finansielle, operasjonelle og politiske risikoer, bekreftet at selskapet har implementert et betryggende rammeverk for selskapets virksomhet.

Den mest vesentlige tapsrisikoen i selskapet i et kortere perspektiv er knyttet til operasjonelle forhold, dvs. risiko for tap som følge av sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Det pågår kontinuerlig arbeid for å redusere risikoen for tap gjennom økt grad av automatisering av sentrale prosesser og kvalitetssikring av rutiner og systemer. Et større arbeid knyttet til forbedringer innen fondsadministrasjon er gjennomført i 2014 og 2015, og slutført i 2016. I et lengre perspektiv er de forretningsmessige risikoene knyttet til strategi, produkter, kompetanse mv. dominerende.

Risikoen knyttet til selskapets inntektsside er begrenset. Hovedtyngden av selskapets forvaltningsoppdrag og godtgjørelse kommer fra KLP. Grunnlaget for forvaltningen og avtalt godtgjørelse måles mot ordinære markedsbetingelser. Dette sikrer et kommersielt godt grunnlag for utviklingen av selskapet. Nærhet mellom KLP som kapitaleier og KLP Kapitalforvaltning som tjenesteleverandør er gjensidig fordelaktig, da det sikrer rask og god kommunikasjon og handlekraft. Skalafordelene som oppnås gjennom forvaltningen for KLP kommer øvrige kunder til gode gjennom attraktivt prisede KLP-fond.

Selskapets finansielle risiko er lav. Selskapets midler til forvaltning er i stor grad knyttet til langsiktige kundeavtaler som under normale markedsforhold regnes som en stabil og langsiktig inntektskilde og derigjennom påregnelig tilførsel av likviditet. Styret har vedtatt et eget plasseringsreglement som sikrer at selskapets egne midler blir plassert på en betryggende måte, blant annet med hensyn til spredning og likviditet. Dette gjør at selskapets eiendeler kan realiseres for å dekke eventuelle behov for likviditet. Selskapet er egenkapitalfinansiert.

Den grunnleggende økonomiske trygghet for selskapets virksomhet som avtalen med KLP innebærer, gir mulighet for å tiltrekke, utvikle og beholde nødvendig kompetanse, samt investere i konkurransedyktige systemløsninger. Selskapet har i forhold til sine konkurrenter et lavt kostnadsnivå som gir lønnsomhet selv med lave forvaltningshonorarer.

Organisasjon

Håvard Gulbrandsen er selskapets administrerende direktør. Konsernsjef Sverre Thornes i KLP er selskapets styreleder. Selskapet hadde ved utgangen av året 69 fast ansatte, i tillegg har selskapet en ansatt i midlertidig stilling. Dette arbeidsforholdet avsluttes den 31. mars 2018. De ansatte ble representert i styret fra 2007. Det har gjennom året vært arbeidet aktivt med lederutvikling, kultur og verdier samt videreutvikling av selskapets ansatte. Driftsmiljøet er styrket, og det arbeides med å effektivisere alle ledd av virksomhetens dataflyt.

Arbeidsmiljøet er godt og selskapet forurenser ikke det ytre miljø. Sykefraværet var lavt i 2017, totalt var sykefraværet på 1,06 prosent, fordelt på 0,96 prosent korttidsfravær og 0,1 prosent langtidsfravær. Ingen ansatte er blitt skadet eller har vært utsatt for ulykker i arbeidsforholdet i 2017.

Selskapet er opptatt av likeverd og likestilling. Tre av seks styremedlemmer er kvinner, mens tre av tolv ledere i selskapet er kvinner. I investeringsprosessen gjennomføres en analyse av blant annet kjønnsdiskriminering i forhold til internasjonale arbeidstakerrettigheter som er stadfestet av FN.

24,64 prosent av de ansatte er kvinner. Flertallet av disse arbeider innenfor vårt driftsmiljø. Selskapet opplever det som en utfordring å oppnå en kjønnsbalanse i virksomheten, og særlig innen forvaltningsseksjonene. Det arbeides aktivt med å tilstrebe kjønnslikhet gjennom rekrutteringsprosessen. Selskapet er seg bevisst KLP-konsernets likestillingsmål knyttet til likelønn, kjønnsfordeling blant ledere, karriere- og utviklingsmuligheter samt representasjon i utvalg og prosjekter.

Selskapet har egne mål for likestilling og mangfold som er vedtatt i sentralt arbeidsmiljøutvalg. På selskapets karrieresider framkommer en mangfoldformulering som sier følgende: Vi ønsker kontakt med alle kvalifiserte jobbsøkere, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, politisk ståsted, seksuell orientering og etnisk bakgrunn.

Makroøkonomiske forhold

Den globale veksten i 2017 ble 3,7 prosent. Dette er i nærheten av gjennomsnittet de siste tretti årene på ca. 3,6 prosent. Den økonomiske veksten i både USA og EU var 2,3 prosent. Kina hadde i 2017 en vekst på ca. 6,8 prosent, mens India hadde en vekst på 6,7 prosent.

IMF forventer at den globale veksten opprettholdes rundt dette nivået de nærmeste årene. Veksten i vestlige land vil ligge rundt 2 prosent, mens veksten i utviklingsland vil ligge rundt 5 prosent.

Norsk økonomi utviklet seg noe bedre siste år med en vekst på ca. 1,9 prosent. Kjerneinflasjonen falt til 1,4 prosent ved utgangen av året, noe som er godt under Norges Banks inflasjonsmål på 2,5 prosent. Arbeidsmarkedet i Norge bedret seg noe gjennom året og arbeidsledigheten var 2,4 prosent ved årsslutt.

Verdipapirmarkedet i 2017

Avkastningen i de ulike aksjemarkedene i verden var jevnt over svært god i 2017. For norske investorer hadde valutakurseffekten mindre betydning enn tidligere. Verdensindeksen målt i norske kroner ga en avkastning på 15,9 prosent i 2017, mens den samme indeksen valutasikret til norske kroner ga en avkastning på 18,0 prosent. Det norske aksjemarkedet (OSEBX) ga en avkastning på 19,1 prosent.

Målt i lokal valuta er avkastningen i utviklede og framvoksende markeder henholdsvis 5,6 og 4,1 prosent pr. år i gjennomsnitt de siste ti år. Det norske aksjemarkedet (OSEBX) har i samme periode gitt en avkastning på 5,2 prosent pr. år.

Avkastningen i KLPs pengemarkeds- og obligasjonsfond var preget av det lave rentenivået. Pengemarkedsfondet ga en avkastning på 1,4 prosent, mens Statsobligasjonsfondet med fem års løpetid hadde en avkastning på 1,9 prosent. Det globale kredittfondet ga i 2017 en avkastning på 4,1 prosent.

Framtidsutsikter

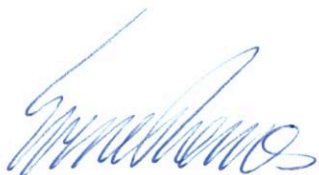
Styret vurderer markedsutsiktene for selskapet som gode. Det vil over tid være en vekst i KLP-konsernets forvaltningskapital, der hovedtyngden forventes investert i produkter levert av KLP Kapitalforvaltning. Stabilt gode resultater fra indeksforvaltningen og økt interesse fra eksterne kunder gir grunnlag for videre vekst i kapital til forvaltning. Gode forvaltningsresultater fra selskapets meravkastningsstrategier gir mulighet for at også aktivt forvaltede fond vil bli etterspurt både av interne og eksterne kunder. Innføring av skattefavoredert sparing i 2017 har økt interessen for sparing i verdipapirfond og selskapet er godt posisjonert for å ta en økende andel av et voksende sparemarked.

Når det gjelder rammebetingelser for virksomheten, ble nye regler for verdipapirhandel innført fra årsskiftet 2017/18. I tillegg ventes nye regler for markedsatferd, hvitvasking, flagging og personvern innført i 2018. Endringene vil kreve gode forberedelser og tilpasninger av prosesser. Selv om dette vil medføre vesentlig ressursbruk i tiden fremover, er selskapet godt rustet til å kunne håndtere dette på en hensiktsmessig måte.

I 2018 vil det arbeides videre med å effektivisere selskapets driftssystemer og rutiner. Det er viktig at selskapet har kompetanse om endringer i egne og kunders rammebetingelser. Selskapet vektlegger å ha et nært forhold til sine kunder for å kunne tilby produkter og finansielle løsninger som treffer deres behov.

Styret er av den oppfatning at selskapet er godt rustet til å møte årets utfordringer.

Oslo, 27. februar 2018

Sverre Thornes
Leder

Gro Myking

Hilde Seem

Ingvild Dingstad

Kjetil Houg

Per Rustad Ørvik
Ansattvalgt

Håvard Gulbrandsen
Administrerende direktør

Til generalforsamlingen i KLP Kapitalforvaltning AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert KLP Kapitalforvaltning AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 35 848 067. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 27. februar 2018

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Erik Andersen', is written over a light blue horizontal line.

Erik Andersen
Statsautorisert revisor